

Creatieve denkoefeningen

Voor bij de Praatplaatjes

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

De praatplaatjes zijn ontwikkeld om met jonge kinderen te filosoferen. Maar deze set illustraties zijn ook heel goed te gebruiken om de creatieve denkvaardigheden van kinderen te ontwikkelen. Hieronder staan enkele oefeningen die makkelijk even tussendoor te doen zijn. Een aantal oefeningen draaien rond het zoeken naar overeenkomsten en een aantal naar het bijeenbrengen van willekeurige voorwerpen, personen en situaties. Beide serie oefeningen kunnen worden afgesloten met een filosofisch gesprek.

Op zoek naar overeenkomsten

Wat hebben ze gemeenschappelijk?

Pak willekeurig twee plaatjes en laat de kinderen bedenken wat de overeenkomsten tussen de twee plaatjes zijn.

'Als je naar overeenkomsten zoekt, zoek je eerst naar de verschillen.'

Wat hoort bij elkaar? I

Leg alle plaatjes op een tafel. Laat om de beurt een kind twee kaartjes uitzoeken die volgens hem bij elkaar horen en uitleggen waarom. Naarmate er minder kaartjes over zijn, wordt de opdracht moeilijker.

'De overeenkomst tussen de koning en de ijsbeer is dat ze allebei wit bont hebben.'

Wat hoort bij elkaar II

(Om in kleine groepjes te doen; een groepje tegelijk.)

Leg alle plaatjes bij elkaar. Laat de kinderen de plaatjes opdelen in vier groepen van plaatjes die volgens hen bij elkaar horen. Waarom horen bepaalde plaatjes bij elkaar? Laat de kinderen hun indeling presenteren. Deze oefening kan meerdere keren herhaald worden, steeds door een ander groepje en tenslotte afgesloten worden met een filosofisch gesprek.

'Stiften kun je wel op kleur indelen, maar bij mensen is dat raar.'

Filosofische afsluiting

Sluit deze serie oefeningen af met de filosofische vraag:

Wat hoort bij elkaar?

Maak daarbij gebruik van de volgende graafvragen:

Graafvragen

Hoe zoek je naar overeenkomsten?
Kan alles bij elkaar horen?
Wanneer hoort iets niet bij elkaar?
Hoe weet je of iets bij elkaar hoort?
Moet iets bij iets horen?
Wat hoort bij niets?
Wat hoort bij alles?

Willekeur zinvol maken

Leg de plaatjes in de juiste volgorde

Pak vier willekeurige plaatjes en verzin er een volgorde bij, dus van 1 tot 4. Op deze manier moeten kinderen op zoek naar overeenkomsten, verschillen, verbanden, alles waaruit een volgorde kan voortkomen.

Bedenk een verhaal I

Verdeel de klas in groepjes. Geef elk groepje vijf kaartjes en laat ze bij die vijf kaartjes een verhaal verzinnen. Deze kunnen ze aan elkaar presenteren.

‘een verhaal zonder begin, is eigenlijk een verhaal zonder eind.’

Bedenk een verhaal II

- Leg de kaartjes op een stapel op zijn kop.
- Kind 1 draait een kaartje om en verzint naar aanleiding van de illustratie een eerste zin voor het verhaal.
- Kind 2 draait een kaartje om en verzint naar aanleiding van de illustratie een tweede zin voor het verhaal.
- Etc.

Filosofische afsluiting

Deze opdracht kan afgesloten worden met de filosofische vraag:
Zit in alles een verhaal?

Maak daarbij gebruik van de volgende graafvragen:

Graafvragen

Wat is een verhaal?
Is jouw leven ook een verhaal?
Is de werkelijkheid een verhaal?
Is een verhaal altijd verzonnen?
Heeft een verhaal altijd een begin?
Heeft een verhaal altijd een einde?

Wil je wel vaker filosoferen?

Met de materialen van Uitgeverij Filosovaardig kun je snel beginnen.

Praatprikkel, 50 filosofische vragen voor kinderen, bekroond met de Berrie Heesen Prijs 2012.

€ 10,95

Praatplaatjes, om te filosoferen met jonge kinderen.

€ 16,95

Denkdobbelen, om met kinderen filosofisch en creatief te denken

€ 21,95

Kan niet bestaat niet, verhalen en gedichten om mee te filosoferen, met uitgebreide praattips.

€ 19,95

Praattoppers, spelenderwijs de gespreksvaardigheden van kinderen versterken leren.

€ 19,95

Meer informatie op www.filosovaardig.nl/webshop

Workshops

Of kom een workshop volgen om beter te leren filosoferen!

Filosofievaardig.nl is door het CRKBO erkend als onderwijsinstelling. Bovendien zijn alle workshops gevalideerd door het registerleraar.nl.

Er zijn vijf workshops:

- Introductie filosoferen met kinderen
- Verdieping filosoferen met kinderen
- Werkvormen voor filosofische onderzoeken
- Filosofie & Kunst
- Filosofie & Leesbevordering

Je kunt ze zien als elkaar aanvullende modules. Elk semester worden er nieuwe data ingepland.

Meer informatie op www.filosovaardig.nl/workshops.